

οις, καὶ ὀρίζων Γάλιτζαν Μολδόβης, ἐκβάλλει ἐς τὸν Προὔτον· Προὔτος, ὑπὲρ τὸ βόρειον τῆς Μολδόβης πηγάζων, καὶ διαιροῦν ἐς δύο σχεδὸν πρύτερον τὴν Μολδόβαν, νῦν δὲ ὀρίζων αὐτὴν ἀπὸ τῆς μεγάλης ἀρχῆς τῶν ῥούσσων, καὶ δεχόμενος ἐκ δεξιῶν Ζίζιαν, πλησίον Γαλάτζ, προσφέρει τῷ Ιστρῷ τὰ δουερά μὲν, ποτιμώτατα δὲ αὐτοῦ νύματα. Αἱ δὲ τοῦ Ιστρου ὄχθαι, πλησίον Γαλάτζ, πελώριον ὕψος ἔχουσται, ἐξιστάσι τὸν δεατὴν καὶ ἐμπιπλάσι δαύματος. Ουδεμίας οὐδαμοῦ τηλικούτον ἐχούσας ὕψος εἶδομεν ὄχθας.

Υποδιαίρεσις Ρουμουνίας.

Οἱ νομοὶ ἢ ἀγροὶ, καθ' οἷς διήρηται ἡ Ρουμουνία διαιροῦνται πάλιν καὶ οὗτοι, εἰς ὑπονομοὺς ἢ ὑπαγρούς· καὶ εἰσιν οἱ ἐφεξῆς ἀρχομένοις ἐκ τοῦ ἐώου τῆς Ρουμουνίας.

Νομοῦ Μπασσαραβίας ὑπο- νομοί.

Καουσιάν.

Ο ὑπονομὸς οὗτος περιέχει τὸ ἀνατολικὸν καὶ νότιον μέρος τῆς κυρίως Μπασσαραβίας, καὶ τὸ Τίγιν μετὰ τῶν πέριξ κωμῶν, μέρος τοῦ ὑπονομοῦ τῆς Λαπούσνης, βία ἀποσπασθὲν καὶ προσενεχθὲν ὄρωρον ζητουμένης ἡγεμονίας. Περιέχει οὗτος ὁ ὑπονομὸς τὰ ἐφεξῆς ἀξιολογώτερα.

Καουσιάν, κωμόπολις, καθεδρὰ ἐνίοτε τοῦ χάνη πρότερον, ὅτε καὶ πόλις ἦν καὶ περὶ τὰς πέντε χιλιάδας οἰκιῶν εἶχεν, ὡς λέγουσι, καὶ ἔτι φαίνονται ἔχνη μείζονός ποτε συνοικίας ἢ κοινότητος· νῦν δὲ ἔχει οὐδὲ χιλίας, ξυλίνας πύσας σχεδὸν καὶ κατωγαίας, ἤγουν ἀνορόφους, δηλαδὴ ὥσπερ κοινῶς λέγομεν, ἄνευ πατώματος, οἰκητήριον τῶν ὑπονομαρχῶν· ἐν τῷ ἀνατολικῷ τῆς Μπασσαραβίας, ἐν κοιλάδι. Ο Τύρας ὑπερεκχυθεὶς ἐν ταῖς πολυομβρίαῖς τῆς Γαλίτζης, πλησίον αὐτῇ ἀφικνεῖται. Δια-

βαίνων δὲ ἢ ἐκόμενος ἐς Καουσσάν, μάτην παπταεῖς, καὶ ματαιότερον ἔτι ζητήσεις τὸν ποταμὸν τοῦ Καντεμίρη· ὄψει οὐδὲ ῥύακα.

Τύριν, Πενδέρ, φρούριον μέγα, ὄχυρόν, πόλις πρότερον· νῦν σχεδὸν ἔρημον· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τύρα, ἐν πεδιάδι μικρῷ μὲν, ἀλλ' ὠραιοτάτη, ἐστεφανωμένη μακρόθεν ὑπὸ γεωραχιῶν. Οἱ κάτοικοι κατοικοῦσι τὸ προάστειον, καὶ αὐτὸ σεσαδρωμένον καὶ πρόσοψιν ἔχον ἡμιερειπίου. Τὰ ὑπὲρ Τύραν ὄντα ἀναπεπταμένος τόπος, αὐξάνει τὴν ὠραιότητα τῆς τοποθεσιᾶς. Ἀπέχει τοῦ Καουσιᾶν τέσσαράς πούρας πρὸς Δερινᾶς ἀνατολάς.

Ακερμᾶν, τζιτάτε ἄλμπα ῥουμουνιστι, φρούριον ὄχυρόν, μικρόν, ἀλλ' ἀξιόλογον, περὶ τὰς ὀκτωκαίδεκα ὥρας πρὸς νότον τοῦ Καουσιᾶν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλευρᾶς τοῦ κόλπου, ἐς ὃν ἐκδίδωσιν ὁ Τύρας. Εἰσὶ καὶ περὶ τοῦτο κῶμαι ῥουμουνικαὶ ὑπὸ τὴν διόικησιν τοῦ φρουράρχου τελοῦσαι πρότερον, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦς

ὑπονομάρχας. Οἱ κάτοικοι γραικοί, ῥουμοῦνοι, βούργαροι, ἐν τῷ προαστείῳ, οὗ αἱ οἰκίαι σχεδὸν πᾶσαι κατώγαιαι· ἔχει καὶ αὐτὸ, τρόπον τινὰ, πρόσοψιν ἡμερειπίου. Αὕτη ἐστὶν ἡ Νικωνία τῶν παλαιῶν ἐλλήνων, ἧς ἀντικρὺ ἦν ἡ Οφι- οῦσσα, νῦν βιδούπολις· κατὰ γὰρ τὸν Στράβωνα ἀπεῖχεν ἡ Νικωνία τῆς θαλάσσης σταδίους ἑκατὸν τεσσαράκοντα· ἰσο- δυναμεῖ δὲ ὁ σταδικὸς ἀριθμὸς οὗτος πέντε ὥραις περίπου, καὶ τόσον καὶ τὸ τοῦ Ακερ- μᾶν καὶ Πόντου διάστημα.

Πάντως οὐκ ἔλαθε τοὺς συνετοὺς καὶ τολμηροὺς παλαιοὺς ναυσιπόρους ἡ ὥραιο- τάτη, καὶ εἰς πόλιν ἐπιτηδειοτάτη καὶ προσ- φρεστάτη τοποθεσία. Κεῖται μὲν γὰρ ἡ Νικωνία ἐν μικρᾷ ὀριζοντικῇ πεδιάδι, μικρὸν ἐξεχούση ἐν τῷ κόλπῳ, καὶ ὅσον πέντε ὀργυιάς ὑπερκειμένη τούτου. Τὸ ἔδαφος στερεὸν, τῆς πόλεως μετ' ὀλίγην γῆν, ἐπὶ λίθου, σομφοῦ μὲν δοκοῦντος τῆ ἴψει, διὰ τὸ σπογγοφανὲς καὶ βαδὺ σπογ- γόχροον, στερεοῦ δὲ τῆ ἀφῆ καὶ ἀντι-

τύπου τυγγάνοντος, βεβηκνίας. Η πεντοργυαία ὄχθη ἀπότομός ἐστί πως, ἐξ ὑπερμεγεδῶν καὶ ἐξαισίων λίθων συνισταμένη καὶ μικρὸν τῆς ἄκρας τοῦ κόλπου ἀφίσταται, ὥστε ἀναμεταξὺ τούτων ῥαδίως καὶ πολλοὺς ἅμα ἐπὶ τοῦ ἀιγιαλοῦ περιπατεῖν ἐνεῖναι, οὐχ ἕτερον μεθ' ἕτερον, ἀλλ' ἕκαστον παρὰ ἕκαστον. Ο κόλπος μακρὸς, ὅσον ἑνδεκα ὥρας, καὶ πλατὺς, περὶ τὰς δύο ὦν, πρόσοψιν οὐκ ἔχει ποταμοῦ, ἀλλὰ θαλάσσης παντάσῃσιν, οὐρανύχρους, κυμαινόμενος, ἀμμώδει αἰγαλῶ περατούμενος. καὶ συντεμόντι, οὐδενὶ θαλάσσης διενηνοχῶς. Τὸ ὕδωρ, πνέοντος μὲν βορρᾶ, γλυκὺ καὶ πύτιμον, πνέοντος δὲ νότου, ἀλμυρῶδες, καὶ οὐδ' οὕτως ἄχρηστον. Εἰσὶ δὲ καὶ φρέατα, καὶ πηγὴ, μικρὸν ἀπέχουσα, ἠδίστου ὕδατος. Τὰ πέραν τοῦ κόλπου ἀνεπεπταμένος τόπος· τὰ πέριξ, παραπλήσια, πεδία ἐγκεκλιμένα ὀλίγον. Τῆς ὄψεως μηδὲν ἐκ γῆς ἐχούσης τὸ ἐπιπροσδοῦν, καὶ ἐπὶ ὑδάτων ἀβρῶς καὶ τρυφῆλῶς περιπατούσης, οὕτως εἰπεῖν, καὶ μέχρι

τῶν πρὸ τοῦ στόματος ταινιῶν ἐξικνου-
 μένης, καὶ τούτων ἔτι ἐπέκεινα, ἡ Νικω-
 νία πάντως σπανίας ἔχει τὰς ἀξίας αὐτῆ πα-
 ραβάλλεσθαι τοποθεσίας. Βορῶν δὲν, τοῦ
 Τόδορα λόφου ἐξικνεῖται ἡ ὄψις. Ο ἄηρ
 καθαρός, εὐκραής· τὰ διάφορα τῶν πυρετ-
 τῶν εἶδη σπανιώτατα. Κώνωπες, τὰ ὀχλη-
 ρότα ζῶφια παρὰ τὸν Ἰστρον· καὶ ἐν
 ταῖς παρατυρίαις κώμαις, καὶ ἡμέρας ἔτι,
 ἐνταῦθα οὐδὲ φαίνονται. Τοιαύτη τοί-
 νη οὕσα ἡ τοποθεσία τῆς Νικωνίας,
 πάντως, εἰ καὶ χεῖρες ἀνθρώπων τῆ φύσει
 συνέδραμον, ἣν ἂν τῷ ὄντι ἀξία, ἐπίγειος
 παρύδεισος ὀνομάζεσθαι. Ἀλλὰ κακῶς
 ἐκτισμένη, ἀτραποῖς μᾶλλον ἢ ὁδοῖς
 διακεχωρισμένη, ἐρειπίων πολλῶν ἐμπε-
 πλησμένη, μηδὲν τὸ κοσμοῦν κεκτημένη,
 περαβλεπομένη, περιφρονουμένη, εἰς οἴ-
 κτον καὶ ταλανισμόν τὸν σκεπτικὸν δεα-
 τὴν διεγείρει, νῆ τὴν ἀλήθειαν, καὶ εἰς
 ἄλυσιν καὶ λύπην, ἀναπολοῦντα τοῦ ἀν-
 δρωπίνου γένους τὴν ἀδλιότητα. Οἶα δὲ
 καὶ τὰ πέριξ εἰσί! ἐκτὸς ἀμπέλων καὶ τι-

νων καρπίμων δένδρων, καὶ τούτων ἡμελη-
μένων, καὶ στενωπῶν, οὐδέν ἐστιν ἰδεῖν
ἕτερον.

Φέρε, νῦν, τὰ πρὸς τέρψιν καὶ ἡδο-
νικὴν ὄψιν διηγησάμενοι, καὶ τὰ πρὸς εὐ-
κολίαν βίου καὶ ἀρμοδιότητα πόλεως ἰδω-
μεν. Ἡ Νικωνία πόλις μὲν ποτὲ, νῦν δὲ
πολίχριον παρεωραμένον, ἔχει, βορῶν δὲ
μὲν, τὸν Τύραν πλώϊμον ποταμὸν ἐκ Γα-
λίτζης κατερχόμενον, ὃθεν ξύλα ναυπηγή-
σιμα καὶ ἐρέψιμα, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τοῦ
βίου χρείας χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα, κατα-
κομίζεσθαι ῥάδιον, καὶ ἤδη κατακομίζου-
ται· καὶ εἰς ἐμπόριον διὰ τοῦτο δεξιὸς,
τὴν μετακόμισιν ἀναμεταξὺ ἐνὸς μεγά-
λου μέρους τῆς Πόλσκης καὶ τῶν κάτω
παρατυρίων καὶ τῶν μεσημβρινῶν εὐκολύ-
νων· ἐκ νότου δὲ τὸν εὐξείνου πόντον, δι-
ὄ τὰ τῆς Ἑλλάδος προϊόντα, ῥαδίως τοῖς
πρὸς βορῶν τοῦ Πόντου καὶ τοῖς παρα-
ποντίοις φοιτᾷ. Ἀλλ' ὁ κόλπος οὐχ ἱκα-
νὸν τὸ βάθος ἔχει, καὶ μεγάλων πλοίων
οὐκ ἀνεκτικός; Ἀλλ' οἱ νικωνοὶ πάλαι

πλοίοις ἐνταῦθα παρεγένοντο, τὸν Πόντον ἀνυπλέοντες, καὶ τοιαῦτα τῷ μεγέθει πλοῖα, οἷά περ εἶδομεν τὸν παρελθόντα αὐγουστον, ἱκανά εἰσι τῷ ἐμπορίῳ τῆς πόλεως, καὶ ῥᾶων διὰ τούτων πολὺ ἢ τῶν φορτίων μεταφορὰ, καὶ τὸ ἐμπόριον κᾶλλιον ἐκτελεῖται, ἢ περ δι' ἁμαξῶν ἐν ταῖς τοῦ Δαυτζλὰνδ πόλεσιν. Εἶτα οὐ πορθῶ ἢ θάλασσα, ὅπου λιμένες βαθεῖς ἀνεκτικοὶ μεγάλων πλοίων. Πεδία εὐφορα ἐντεῦθεν τε καὶ πέραν τοῦ κόλπου εἰσὶν, εἰκοσαπλάσιον τὸν πυρὸν ἀποδιδόντα, καὶ νομὴν παντοδαποῖς βοσκήμασι παρέχοντα ἄφθονον· εὐγείος γὰρ καζόλου ἢ Μολδόβα, μᾶλλον δὲ ἢ Μπασσαραβία, καὶ εὐγείοτεράν ἀπὸ Ἐς μέχρι Παρισίου οὐκ εἶδομεν, καὶ ξυλίνοις καὶ σιτίνοις καρποῖς προσφυστάτη, ἐκτὸς τῶν ὅσα διὰ τὸ μάλα δύσριγον αὐτῶν ἐν τοῖς ἐντοσιστρίοις οὐτελεσφορεῖ μέρεσι, ἐν ὑπαιθρίοις φυτευόμενα. Εὐδοκιμεῖ ἐνταῦθα ἡ ἀμπελος καὶ οἱ βότρυς καλῶς πεπαιίνονται, καὶ τοῖς ἐν Βυζαντίῳ παραβάλλεσθαι ἔχουσιν

Ιχθῦς ἐνταῦθα ἀλιεύονται μὲν πολλοὶ, καὶ πολλὰ καὶ διάφορα εἶδη ἐστὶν· ἀλιεύεσθαι δὲ πολλῶ πλείους ἐτι ἔμελλον, καὶ ἐν οὐδενὶ ἑτέρῳ μέρει τῆς Ευρώπης οἴομεθα τοὺς ἰχθῦς εὐωνοτέρους εἶναι· ἔστι γὰρ καὶ εὐτελοῦς κέρματος, τριλιτραῖον καὶ πενταλιτραῖον ἰχθῦν ὠνήσασθαι, καὶ ὄν ἐτι δι' ἠδύτητα περισπούδαστον, καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι δέκα χρυσίων καὶ εἴκοσι καὶ ἐπέκειντά ποτε ὄνιον. Ἔστι μὲν οὖν κατὰ τι καὶ λειψανδρήσασα πολὺ ἢ πόλις παραίτιος, ἀλλὰ καὶ πολυανδροῦσα πολυῖχθυτέρα πολὺ ἂν ἦν, ἢ περ τις ἄλλη τῶν ἐν τῇ Ευρώπῃ πόλεων. Ἀλιεύονται δὲ ἐν τῷ κόλπῳ ὅσα κοινῶς καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ποταμοῖς ἀλιεύονται· ἐτι δὲ καὶ ἕτερα εἶδη ἐκ θαλάσσης ἐνταῦθα ἀνανηχόμενα. Πληθος ἀπίθανον τῶν, αἱ γλῶσσαι κοινῶς ὀνομάζονται, φρανσιςτι δὲ λος. Κέφαλοι, οἱ φιλοῦσιν ἀγεληδὸν παρὰ τὰ στόματα τῶν ποταμῶν περινήχεσθαι καὶ ὑπερνήχεσθαι πλέοντες· πυροβόλοις γὰρ ὕπλοις βάλλονται συχνάκις πλέοντες· πάντως ἀνα-

βαίνουσι τὸν κόλπον καὶ μέχρι τοῦ μυχοῦ· ἀλλὰ πανοῦργος ὁ ἰχθὺς, καὶ ἑτεροίων δι-
κτύων χρεια ἐς τὴν τούτου ἀλίευσιν. Ἀλλὰ
διὰ τὴν ἐκ λειψανδρίας ἀμέλειαν καὶ ἀφρον-
τιστίαν, οὐδ' ἄλιεῖς διάφοροι, οὐδὲ, πα-
ρακειμένης θαλάσσης πολυῖχθυσος, ἐν Νι-
κωνίᾳ θαλάσσιοι ἰχθῦς φαίνονται. Πλή-
θει ὁ Πόντος τῶν κοινῶς λεγομένων σια-
κίων, ἅπερ οἱ φρανσαῖοι τουρμπὸ, οἱ δὲ
δάϋτζοι φασιανοὺς θαλάσσης ὀνομάζουσι,
καὶ ἔπληθεν ἂν καὶ ἡ τῆς Νικωνίας ἀγορὰ,
εἰ τὰ πράγματα ἑτεροίως πως εἶχεν, ἢ
ὥσπερ νῦν ἔχουσι. Τοὺς ἰχθῦς τούτους
μικροὺς ὄντας καὶ ἐν τοῖς παραγείοις φι-
λοῦντας νέμεσθαι, ἢ ἐνταῦθα ἐκμαιενομέ-
νους καὶ ἀκμὴν μένοντας, οἱ παῖδες χερ-
σὶν ἀλίσκουσι, καὶ παιδιᾶς ἢ λούσεως χά-
ριν, ἐμβαίνοντες ἐς τὴν θάλασσαν, ὑπὸ
τοὺς πόδας αὐτοῖς πατουμένων αὐτῶν αἰ-
σθάνονται. Ἀλιεύονται δὲ ἐν τῷ κόλπῳ
καὶ τὰ εἶδη τοῦ ἀντακαίου, μάλιστα δὲ
πλήθος τζίγων, καὶ νισέτρων καὶ πεστρουύ-
γων, καὶ ἐξαγωγή αὐτῶν ἐς τὰ πέριξ πολλή,

καὶ τεταριχενυμένων, καὶ νεαλῶν· καὶ ὑπὲρ τὰς δέκα ἀμάξας ἑωρακότες ποτὲ, ὧν τζίγαι ἦν καὶ πεστροῦγαι τὸ φορτίον, πρᾶγμα σπάνιον καὶ ὑπερσύνεδες δόξαν ἡμῖν, ἐδανμάσαμεν· σπάνιον γὰρ ἐν ἀγορᾷ Ρουμουνίας τοῦτο τὸ γένος τῶν ἰχθύων, ἐκτὸς τῆς μορούνης, εἰς πώλησιν ἐκτίθεται, καὶ τοῖς ἄρχουσι μόνον καὶ τοῖς κτηματικοῖς, ὅσοι ἀλιεῖς ἰδίους ἔχουσιν, ὡς ἐξαιρετόντι προσφέρεται. Αὕτη ἐστὶν ἡ δέσις τῆς Νικωνίας πρὸς ἅ,τε εὐκόλον τὸν βίον ποιοῦσι, καὶ πρὸς ἅ ἠδονικὸν καὶ χαρίεντα· καὶ δοξεῖ ἴσως τισὶ προκατάλημμα τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ φροντὶς ἡμῖν οὐδεμία τοῦ δόξαντος. Τόγε πρὸς ἡμᾶς, ἀπὸ Παρισίων καὶ ἀπὸ Ἀμστερδὰμ ἕως Μολδόβης εὐμορφοτέραν τοποθεσίαν οὐχ ἑωράκαμεν.

Παλάνκα, φρούριον μικρὸν, ὑπερκείμενον τοῦ μυχοῦ τοῦ κόλπου, ἔρημον, καὶ κώμη ρουμουνικὴ παρ' αὐτό. Πρῶτερον ἀγορὰ ἦν ἐνταῦθα καὶ διάβασις ἐς τὰ ὑπερτύρια.

Αναμεταξὺ Παλάνκης καὶ Πενδερ, παρὰ Τύραν, κῶμαι ῥουμουναὶ εἰσιν, ὑπὸ ἀπεσταλμένου ἐκ Κωνσταντινούπολεως πρότερον διοικούμεναι, αἱ εὐτυχέστεραι τῆς Ρουμουνίας διὰ τὴν τῶν κατοίκων περὶ οἰκονομίαν πρόνοιαν, καὶ τὴν εὐφορίαν τοῦ τύπου. Ανέγνωμεν ποτὲ περιγραφὴν ἐνὸς σβένσκου παριστάντος αὐτὰς ὡς ἀγροκήπια ὠραιότατα. ἰδοῦσι δὲ, οὐ πρὸ πολλοῦ, πολλοῦ ἐδέησε ἀγροκήπια τοιαῦτα φανῆναι. Εἰσὶν ἐν Μπασσαραβιά καὶ Μολδόβη κῶμαι διὰ τὴν περὶ αὐτὰς ἀγρικὴν πρόνοιαν καὶ ἐπιμέλειαν πολὺ ὠραιότεραι. Εἰσὶ μὲν οὖν περὶ αὐτὰς λειμῶνες καρπίμων δένδρων, δαμασκηνεῶν μάλιστα, ἀλλὰ τοῦ ἀγροκήπια εἶναι πολὺ ὑπολείπονται. Ενταῦθα πλῆθος κωνώπων ὄγληρῶν μάλα, καὶ μεσουρανοῦντος ἡλίου.

Κελλίον, πόλις καὶ φρούριον ἐπὶ τοῦ βορειοτάτου στόματος τοῦ Ἰστρου, οὐ πόρρω θαλάσσης, καὶ κῶμαι περὶ αὐτὴν ῥουμουναὶ.

Παλαιὸν Κελλίον, νῆσος προκειμένη
Κελλίου, καὶ κώμη ῥουμουνική. Ἐνταῦ-
δα φυόνται κνδώνια διὰ τὸ μέγεθος ἀξιό-
λογα. Τὰ ἐπίλοιπα νησία τῶν ἐκβολῶν
τοῦ Ἰστρου ἀκατοίκητα· γεωργοῦνται ἐν
μέρει τινά, πᾶντα αὐτοφυέσι δόναξι κα-
τάφυτα. Ἐν πᾶσι, μᾶλλον δὲ ἐν τινι μι-
κρῷ νησιδίῳ, πλῆθος ὄφρων ἔρπουσι.

Ρ έ ν.

Ὁ ὑπονομὸς οὗτος ἐκτείνεται ἐς τὸ
ὑπόλοιπον καὶ δυτικὸν μέρος τῆς κατ' αὐ-
τὸ Μπασσαραβίας.

Ῥέν ἢ Τομάροβα, κωμόπολις ἐπὶ τῆς
ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Ἰστρου, πλησίον τῆς
ἐκβολῆς τοῦ Προύτου, οἰκητήριον τῶν
ὑπονομαρχῶν, ἢ δεξιωτέρα καὶ καλλίων
δέσεις ἐν τοῖς ἀριστεροῖς τοῦ Ἰστρου καὶ
τοῦ Προύτου εἰς ἐξαγωγήν καὶ εἰσαγωγήν
ἐμπορικῶν φορτίων, ἐμπορεῖον.

Ἰσμαήλ, πόλις, φρούριον μέγα· πο-
λὸ μέντοι τῆς τοῦ Τίγιν πολυδαπάνου
ὀχυρώσεως ἀπολείπεται· περίφημον καὶ

τοῦτο, ὡς περ κἀκεῖνο, ἐκ τῶν ἐν τοῖς προῦ-
στερινοῖς πολέμοις ἀντιστάσεων καὶ αἱμα-
τοχυσιῶν καὶ ἀλώσεων. Εἰσὶ δὲ καὶ περὶ
τὸ Ἰσμαῆλ κῶμαι ῥουμουναὶ, ὥσπερ καὶ
περὶ τὰ ἀνωτέρω φρούρια, καὶ ἐν τῇ με-
σογαίᾳ τῆς Μπασσαραβίας, ἔτι δὲ καὶ
βούργαροι κάτοικοι. Οἷα δὲ καὶ τὰ ἔθνη
τῶν κωνώπων, τῶν αἰμομανῶν καὶ αἰμο-
φλύγων τουτωνὶ ζωδαρίων, ὀχληρότατα καὶ
παντάσῃσιν ἀνυπόφορα. Οὐχ ἑτέρων ἀκού-
σαντες, ταῦτα λέγομεν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ
ἀνήκεστα παθόντες, ἰδίᾳ πείρα, κακῇ
τύχῃ, διαβεβαιούμεν τὰ πράγματα. Ανα-
πλέοντες γὰρ, κατὰ μῆνα ἰούλιον, ἀπὸ
Σωληναῖ ἐς Γαλάτζ, νέφη ὀλόκληρα κωνώ-
πων ἐβλέπομεν, ἅμ' ἡλίῳ δύοντι, φάλαγ-
γας πολλῶν μυριάδων πολεμίων λυσομα-
νούντων ἐς ῥόφησιν αἵματος, καὶ οὐδὲ ἤρε-
μεῖν ὀλίγον ἦν, μήτιγε δὴ καθεύδειν· οὐ-
μενουν οὐδ' ἐπιμύσαι ὀλίγον τὰ ὄμματα,
τὸ λεγόμενον. Ἀμύνασθαι πάντως ἔδει
τὰς ἰσχυρογνωμόνως καὶ συνεχῶς ἐπιτιθε-
μένας τῶν κακίστων ζωδαριῶν φάλαγγας.

Ιστάμενοι γούν, νυκτός ὅλης, σύβητρον χειρόμακτρον ἔχοντες· ἑτέροις δὲ κορυφαί δονάκων, πρόχειρον ὄπλον, ἦσαν τὰ ἀμυντήρια, καὶ περιτετυλιγμένοι καὶ χεῖρας καὶ πρόσωπον, ὡς περ ἐς ἐκφορὰν καὶ κιδεῖαν ἐτοιμαζόμενοι, τὸν ἐχθρὸν μεμηνύτως καὶ ἀγεληδὸν καὶ ἀκαμάντως, οἱ καδ' ἐκάστην ὥραν, οὐ καδ' ἕκαστον ὥρας λεπτόν, ἀλλὰ καδ' ἕκαστα λεπτῶν λεπτὰ ἐπιπίπτοντα, ἀπεσοβοῦμεν καὶ ἀπεκρούομεν· καὶ μόνη ἦν ἀπαλλαγή τοῦ κακοῦ, ὁ ἐνεργητικώτατος ἥλιος.

Γκρετζέν.

Υπέρκειται παρὰ Προῦτον τοῦ τῆς Τομαρόβης ὑπονομοῦ, ὁ τοῦ Γκρετζέν μικρὸς ὑπονομός, καὶ διὰ τοῦτο ἓνα μόνον ἔχων ὑπονομάρχην, ὥσπερ καὶ οἱ ἐφεξῆς δύο μικροὶ ὑπονομοί. Ενταῦθα καὶ ἐν τῷ ἐφεξῆς ὑπονομῷ πρὸς τοῖς ρουμούνοις, καὶ βούργαροι πολλοὶ κάτοικοι.

Γκρετζέν, πρότερον κωμόπολις ἀξιόλογος, νῦν δὲ μικρὰ κώμη καὶ ἀγορά, ὅπου οἰκεῖ καὶ ὁ ὑπονομάρχης.

Κύδρος.

Υπερκείμενος τοῦ ἀνωτέρω παρὰ
Προὔτον μικρὸς ὑπονομός.

Δέοβα, κώμη, ἀγορὰ, οἰκητήριον
τοῦ ὑπονομάρχου.

Χοταρνιτζέν.

Μικρὸς ὑπονομός, εὐγείος μάλα, κω-
μηδὸν οἰκημένος ὑπὸ πέντε χιλιάδων οἰ-
καρχιῶν, ἀναμεταξὺ τῆς καθ' αὐτὸ Μπασ-
σαραβίας καὶ τοῦ ὑπονομοῦ τῆς Λαπούσ-
νης κείμενος.

Γάγγουρα, μεγάλη κώμη, οἰκητήριον
τοῦ ὑπονομάρχου, ἐν ἀνασπεταμένη καὶ
οὐ πάνυτοι συγκεκλεισμένη κοιλάδι κει-
μένη, οἰκίαι περὶ τὰς πεντακοσίας· ἔξ
ῶρας περίπου ἀπὸ Κισσινέου ἀπέχουσα.

Λαποῦσνα, καὶ Ορχεΐ.

Ο ὑπονομός Λαποῦσνα ἀναμεταξὺ
Προύτου καὶ τῆς γῆς τοῦ Τύγιν κεῖται.
Τούτῳ τῷ ὑπονομῷ ἦνεται πρὸ πολλοῦ
καὶ ὁ τοῦ Ορχεΐ, ὃς ὑπὲρ Μπύκον ῥύακα
κεῖται, καὶ τῷ Τύρα καὶ τοῖς ὑπονομοῖς

τῆς Σορόκης καὶ τοῦ Φολέστ ἢ τοῦ Ες ὀρίζεται.

Κισσινέου, πόλις ἐν δεξιᾷ τοῦ ῥύακος Μπύκου κειμένη, ἐν κοιλάδι πωσ, ἐπὶ τριῶν ἀλλεσταλλήλων λοφοπεδίων· αἱ οἰκίαι ξύλιναι σχεδὸν πᾶσαι, αἱ πολλὰ πλείους κατώγαιαι, ἀνόροφοι, καὶ τινες ταπεινόροφοι, πλὴν δύο ἢ τριῶν πλίνθοις κεραμείαις ἢ πέτραις μονορόφων ἐκτισμένων, καὶ τῆς μητροπόλεως ὑπερκειμένης ὀλίγον τῆς πόλεως, καὶ ἐν λοφοπεδίῳ ἠνεωγότι παταχόθεν, κειμένης, καὶ ταῖς ὀπτικάις οὕτως ἀκτῖσι μηδαμόθεν τὸ ἐπιπροσδοῦν ἐχούσης. Ἡ μητρόπολις καὶ αἱ περὶ αὐτὴν οἰκίαι, νεωστὶ πέτραις ἐκτισμέναι, ταπεινόροφοι εἰσὶν αἱ μέχρι τοῦ νῦν πᾶσαι, τῶν ὀροφῶν τρεῖς πού ἢ τέτταρας σπιδαμάς τοῦ δαπέδου ἀπεχόντων, καὶ μηδενός πω ὑπερώου ὑπάρχοντος. Ἡ μητρόπολις ὡραία καὶ εὖ μάλιστα εὐκολίαν διηρημένη οἰκοδομὴ ἐστίν, καὶ συνεχῆς αὐτῇ ἐστὶν εὐκτῆριος οἶκος, καὶ περὶ αὐτὴν, τυπογραφεῖον, καὶ αἵλοισαὶ ἐς οἴκησιν καὶ ἐς

τὰς ἄλλας χρείας τοῦ βίου οἰκοδομαί. Πᾶντα ταῦτα περιβόλῳ λιθίνῳ ἐμπερικλείονται. Ἐξωθεν δὲ τοῦ περιβόλου ἕτεραι οἰκοδομαί εἰσιν ἐς οἴκησιν μαθητῶν καὶ διδασκάλων καὶ ἐς τὴν λοιπὴν τούτων ὑπηρεσίαν· αἱ μὲν ἤδη γεγόνασιν, αἱ δὲ γίνονται. Πρὸς νότον τῆς μητροπόλεως καὶ κήπος ἤδη παντοίοις καρπίμοις δένδροις νεόφυτος, καὶ πρασιά ἀναμεταξὺ, ὅπου καὶ πέντε πλάτανοι πρὸ τῆς στοᾶς ἐμῇ προτροπῇ καὶ ἐπιμελείᾳ, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετακομισθέντες, μετεφυτεύθησαν. Πρὸ τριῶν που ἐνιαυτῶν τὸ χωρίον τούδε χέρσον παντάπασιν καὶ καινὸν βομβόσιον τῇ πόλει ἐτύγγανε, καὶ οὐδὲ καλύβη ἐπήρχε, νῦν δὲ πρόσοψιν ἔχει ὠραιοτάτου κωμίου, προνοία, ἐπιμελεία καὶ ἀκαμάντῳ ἐπιστάσιᾳ τοῦ νῦν μητροπολίτου τῆς χώρας Γαβριήλ.

Λαποῦσνα, μικρὰ ἀγορὰ, ἐς τὸ δυτικὸν τοῦ Κισσινέου.

Ορχεΐ, κωμόπολις, παρὰ τὸ Ρέουτ ποτάμιον, ἐν ἀριστερᾷ, προκείμενον ἔχου-

σα μικρὸν πεδῖον πρὸς δύοντα ἥλιον, ὅπου
περὶ ἡμίσειαν ὥραν, καὶ λόφους ἐπτάπου
ἑωράκαμεν. Ἐξ ἔω ἐν ἀριστερᾷ τῆς κω-
μοπόλεως συνέρχονται καὶ συγκλείονται
πῶς αἱ ράχεις καὶ μόνην διόδον τῷ Ρέουτ
ἑῶσιν, ἀξιοδέατον τῷ ὄντι, ὡς ῥῆγμα φαι-
νομένην, τυγχάνουσαν. Τοιαύτη τις σύγ-
κλεισις καὶ περὶ ὥραν που ἀπὸ τοῦ Κισσι-
νέου ὁρᾶται. Κλειῖδας τὰ τοιαῦτα οἱ Ρου-
μοῦνοι καλοῦσι· καὶ εἰσὶ τῷ ὄντι ἀξιοδέ-
ατα ταῦτα τὰ ρουμουρικὰ ῥυακοτέμνη,

Τελινέστ, κωμόπολις, ἀγορά.

Καλαράς, μικρὰ κώμη καὶ ἀγορὰ ἐν
ἀριστερᾷ τοῦ Μπύκου.

Κρεουλὲν, ἐπὶ τοῦ Τύρα, πρὸς ἥλιον
ἀνίσχοντα τοῦ Κισσινέου, μικρὰ παντά-
πασι καὶ ἀσήμαντος ἀγορὰ, καὶ διάβασις
ἐς τὰ ὑπερτύρια.

Σ ο ρ ό κ α.

Ο ὑπονομὸς οὗτος ἔχει πρὸς ἔω τὸν
Τύραν, πρὸς βορρᾶν, τὸν ὀπνομὸν τοῦ
Χοτίν, πρὸς δυσμᾶς, τὸν τοῦ Φολέστ,

καὶ πρὸς νότον τὸν τοῦ Ορχεῖ. Μάϊον ὀλίγον ἐνταῦθα καὶ οἱ κωμῆται χρῶνται ἐς σίτησιν ἄρτω πυρίνῳ μᾶλλον ἢ μάζῃ μαῖνῃ.

Σορόκα, μικρὰ νῦν κωμόπολις ἐπὶ τῆς ῥίζης ῥάχεως πετρώδους μᾶλλον ἢ γεώδους κειμένη, παρὰ τὸν Τύραν, οἰκητήριον τῶν ὑπονομαρχῶν. Ἐνταῦθα καὶ μικρὸν ἰφρούριον ἐστὶ πέτρινον, ὑψηλόν, πίπτειν πανταχόθεν ἐς ἐρείπιον πρὸ πολλοῦ ἀρξάμενον.

Ράσκοβον, κώμη καὶ ἀγορὰ ἐπὶ τοῦ Τύρα, οὐ πόρρω τοῦ ὑπονομοῦ τοῦ Ορχεῖ.

Ατάκιον, ἢ Μοϊλόβ, κωμόπολις παρὰ τὸν Τύραν, πρὸς τὸ βόρειον τῆς Σορόκης, ἀντικρυνήν ἐν Ρουσσία ἔχουσα πόλιν τὸ Μοϊλόβ. Ἐντεῦθεν ὁδὸς ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν ἐς τὰ βόρεια.

Μπέλτζ, κωμόπολις, ἀγορὰ πλησίον τοῦ ὑπονομοῦ τοῦ Φολέστ. Ἐνταῦθα ζωοπανηγύρεις πολλαὶ ἐτήσιαι γίνονται, καὶ ὁδὸς ἐστὶν ἀπὸ Τυρκίας ἐς Ρουσσίαν ἐν ἀναπεπταμέμῳ τόπῳ ὅθεν καὶ λόφοι ὄρῶνται.

Φ ο λ έ σ τ .

Ο ὑπονομὸς οὗτος, τὸ πολὺ μείζον μέρος τοῦ ὑπονομοῦ τοῦ *Ες τυγχάνων*, ἐξαπλοῦται παρὰ τὸν Προῦτον. Φολέστ, κώμη, ἀγορὰ, οἰκητήριον τῶν ὑπονομαρχῶν.

Χ ο τ ί ν .

Ο ὑπονομὸς οὗτος ἀναμεταξὺ Προῦτου καὶ Τύρα κεῖται, τῇ Γαλίτζῃ ἐκ βορρῶ, καὶ τοῖς ἀνωτέρω ὑπονομοῖς ἐκ νότου ὀριζόμενος.

Μπρετζέν, κώμη καὶ ἀγορὰ, οἰκητήριον τῶν ὑπονομαρχῶν.

Χοτίν, φρούριον, πύλις ποτὲ, ἐπὶ τοῦ Τύρα.

Τῆς ὑποχωρηθείσης ταυτησὶ ὑπερπρουτίου χώρας ὑπὸ τῶν τούρκων τοῖς ῥούσσοις, ἡπερνῶν Μπασσαραβία καλεῖται, οἰκαρχίαι εἰσὶ, τοῦ μὲν ἀποχωρισθέντος νῦν μέρους τῆς Μολδόβης, τὸ μέγα λέγω μέρος τοῦ ὑπονομοῦ τοῦ *Ες*, καὶ τοὺς ὑπονομοὺς Σορόκαν, Ορχεῖ, Λαποῦσναν, Χοταρνιτζέν, Κόδρον καὶ Γκρετζέν, περὶ τὰς

τεσσαράκοντα χιλιάδας· τοῦ δὲ πρὸ ἑκαντονταερίδος ὅλης ἤδη ὑποχωρισθέντος πολυκατοίκου ὑπονομοῦ Χοτίν, ὑπὲρ τὰς εἴκοσι χιλιάδας· Σῶμεν δὲ καὶ δέκα χιλιάδας τῆς καλλιπύου καὶ πολυκαλλιχθυος κυρίως Μπασσαραβίας καὶ τοῦ μέρους τοῦ Τίγιν. Εἰσὶν οὖν σύμπαντες οἱ κάτοικοι νῦν τῆς ρουσσικῆς Μολδόβης ἢ Μπασσαραβίας ὑπὲρ τὰς ἑπτὰ μυριάδας οἰκαρχίαι· εἴη δ' ἂν κατοικητὴ καὶ τεσσαρεσκαίδεκα μυριάσιν οἰκαρχιῶν· καὶ εἴκοσι εἰπόντες, ὑπερβολὴν πάντως οὐκ ἂν εἶημεν εἰρηκότες.

Νομοῦ Μολδόβης ὑπονομοί.

Κουχοουρλούϊ.

Ο ὑπονομὸς οὗτος τὸ νοτιώτατον τῆς Μολδόβης ἐπέχων, ὀρίζεται τῷ Ιστρω τῆς Δομπριτζης, τῷ Σιρέτη, τῆς γῆς τῆς Μπραϊλης, καὶ τῷ Προύτω, τῆς Μπασσαραβίας.

Γαλάτζ, πόλις ἐν τῇ ἀριστερᾷ ὄχθῃ τοῦ Ιστρου, ἀναμεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ